

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Людмил Мартинов Малев – професор във ПБФ на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”

за дисертацията, процедурата и материалите за присъждане на научната степен „доктор на науките“ по: област на висше образование Хуманитарни науки професионално направление 2.4 Религия и теология, научна специалност: Медицина, психология и вяра

1. Общо представяне на процедурата и дисертанта

Със заповед № РД-21-521 от 29.02.2024 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” съм определен за член на научното жури за присъждане на научната степен „доктор на науките“ по област на висше образование Хуманитарни науки, професионално направление 2.4 Религия и теология, научна специалност Медицина, психология и вяра. Автор на дисертацията е доц. д-р Стоян Илиев Чиликов. По настоящем, същият е преподавател в катедра Теология на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”. Темата на дисертацията е „Празникът „Успение Богородично“ в православната богослужебна традиция (Богословско съдържание на празника въз основа на химнографските и омилетичните текстове на църквата)“

Представеният от кандидата комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с нормативната база и включва пълния набор документи. Освен дисертационния труд, кандидатът е приложил общо 11 научни публикации, свързани с темата (2 студии и 9 статии).

Доц. д-р Стоян Чиликов е щатен преподавател в катедра Теология на ПУ „Паисий Хилендарски”. Основната му квалификация е придобита в Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски” – 1996 г. магистър по Богословие; Московска духовна академия 2001 г. доктор по Богословие;

Специализирал е в Латеранския университет в Рим и в Солунския държавен университет. От 2002 г, до настоящия момент е на преподавателска длъжност, като основните области в които работи са Патрология и Литургика.

2. Актуалност на тематиката

Актуалността на дисертационния труд произтича от самата формулировка на темата и нейното детайлно и изчерпателно разработване. В българската богословска литература няма подобно научно съчинение, а въпросителните и споровете, които предизвикват проблематиката, като цяло, и отделните и елементи, отдавна чакаха своите научно-обосновани отговори. Авторът е успял да се справи с тази задача. На базата на наличната литература и набора от литургични текстове дава ясна картина на традицията в православно богослужение на един от най-големите църковни празници. При това, често му се налага да влиза в полемика с отдавна признати и утвърдени авторитети.

3. Познаване на проблема

Доц. Чиликов познава в дълбочина проблема, залегнал в дисертационния му труд. Това е видно от следните обстоятелства: Познава полемиката в църковните и богословските среди и нейното развитие в библиографията и в църковната традиция; Познава до степен на изчерпателност значимите публикации не само като заглавия, но и тяхното съдържание, достоинства и слабости. Умее да ги анализира и интерпретира, при което ясно заявява и своето мнение и изводи; Познава основните литургични и омилетични текстове, въз основа на които, всъщност, изгражда научното повествование.

4. Методика на изследването

Избраната методика на изследване позволява да се постигане поставената цел и да се даде адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите - наличие/липса на плагиатство

Дисертационният труд на доц. д-р Ст. Чиликов е с подчертан приносен характер. В справката за приносите, поместена в автореферата, той е изтъкнал

обстойно в какво се състоят. Запознавайки се с текста, както и с публикациите по темата, приемам самооценката му за приносите за реална. Убедено бих заявил, че до голяма степен те са свързани със задълбоченото проучване и усърдната и дългогодишна научна работа и неговото свещенослужение. Този труд би бил ценна помощ както за специализираните в областта научни работници и студенти, така и за йерархическите лица и служителите в Църквата, които могат да се ползват с пълно доверие и заслужен авторитет на автора.

Проверката, а и собствените ми познания ми дават право да твърдя, че не е на лице плагиатство (както като цяло, така и в отделни елементи на дисертацията).

6. Преценка на публикациите и личния принос на дисертанта

Приложените публикации по темата са със подчертано научен характер. Поместени са в авторитетни издания и допринасят за личния принос на дисертанта в цялостната му научна дейност.

7. Автореферат

Авторефератът е изготвен по утвърдения стандарт. Съдържа всички необходими атрибути и отразява в пълнота, макар и синтезирано, съдържанието на дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръката ми е този труд да бъде широко популяризиран, за да бъде от полза на учени-богослови, на голям кръг читатели, църковно- и свещенослужители.

Заклучение

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Липсва плагиатство и отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на

минималните национални изисквания, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че доц. д-р Стоян Илиев Чиликов притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Музика, психология и вяра, като демонстрира качества и умения за провеждане на изследвания с получаване на оригинални и значими научни приноси.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна* оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди научната степен „доктор на науките“* на доц. д-р Стоян Илиев Чиликов в област на висше образование: Хуманитарни науки, професионално направление 2.4. Религия и Теология, научната специалност Медицина, психология и вяра.

14.04.2024 г.

Изготвил становището: .....

(Проф.д-р Людмил Малев)